Dinsdag 21 November 1944. DAGBLAD 61ste Jaargang No. 4365

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit dagblad verschijnt dagelijks, behalve 's Zondags; abonnementsprijs Bonaire en Curaçao 2 gld.; Aruba 2.50 gld.; Bovenwinden 3 gld.; Suriname en het buitenland 3.50 gld..

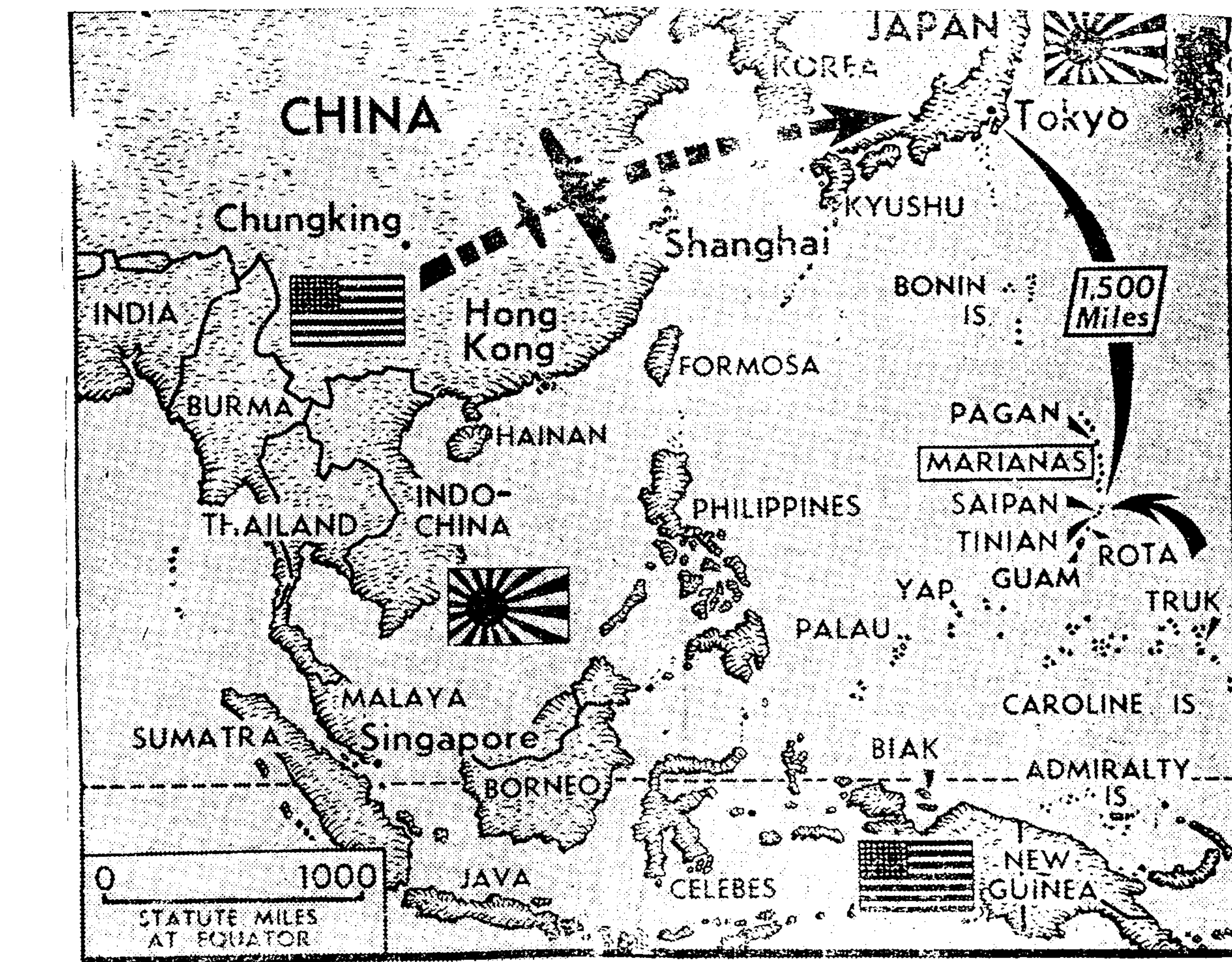
Hoofdredacteur: Dr. Joh. Hartog Redactie-adres Consciëntiesteeg 27, telef. 1853; Postbus 80, Willemstad.

Uitgeefster en Administratie: Paulus-drukkerij, Consciëntiesteeg 29, telefoon 1550; Postbus 80, Willemstad, N.W.I. Voor Aruba: J. E. Croes, Postbus 14, Oranjestad; tel. 38.

Belfort in handen der Fransen.

Russisch offensief in Letland

Vijand snijdt China in tweeën.

Naar officieel bekend gemaakt werd, hebben Noordamerikaanse Superforten wederom een aanval gedaan op het Japanse eiland Kioesjoe (Kyushu). De grote bommenwerpers kwamen van bases in China, waar de Japs intussen verder het land binnendringen.

MIKOLAJCZYK WACHT OP INTERVENTIE.

door

Alex Singleton.

Premier Stanislaw Mikolajczyk verlaat zich blijkbaar rechtstreeks op de Verenigde Staten voor interventie in het langdurig dispuut met Rusland. De Polen van de regering in Londen zoeken namelijk duidelijke Engels-Noordamerikaanse garanties voor naoorlogse onafhankelijkheid van Polen alsook een nieuwe Baltische grens.

Het beroep van Mikolajczyk op de Verenigde Staten zou volgens verantwoordelijke kringen in Londen een ondersteuning zijn van de houding der uitgeweken Poolse regering dat men geen halve oplossing wenst van haar geschillen met de Soviet Unie. Ook is de Poolse regering van mening, dat een uiteindelijke regeling zowel de territoriale als politieke vraagstukken met betrekking tot de toekomst moet omvatten.

Personen, die in nauw contact staan met het Poolse cabinet, deelden mede, dat de Noordamerikaanse inmenging gezocht wordt als de enige oplossing van het Russisch verzoek, dat Polen zijn gebieden ten Oosten van de Curzon-linie afsta in ruil voor latere territoriale regelingen ten koste van Duitsland. De Londense Polen zijn van mening, dat de regeling van het territoriaal dispuut door de annexatie van een deel van Oost-Pruisen op Polen de haat zal halen van Duitsland voor generaties.

Dit — zo redeneerde men — zou een grotere afhankelijkheid van Rusland betekenen. En hoewel Stalin zich geuit heeft voor een krachtig, vrij en onafhankelijk Polen na de oorlog zeggen zij, dat uiteindelijk het huidige Russische bestuur zal worden opgevolgd met de mogelijkheid, dat de Russische politiek ten opzichte van Polen ook zal veranderen.

Hoewel de Poolse regering op zekere voorwaarden bereid zou zijn een groot deel van het gebied in het Oosten aan Rusland af te staan, eist zij toch het behoud van Lwow en de olievelden in het Zuiden van Polen.

Het ziet er naar uit, dat noch de grensquaestie noch andere vraagstukken zullen worden geregeld voordat Roosevelt, Stalin en Churchill weer bijeengekomen zijn (Londen, (AP) 20.11).

NIEUW RUSSISCH OFFENSIEF.

door

W. V. Hercher.

Berlijn zeide, dat het Rode leger een groot winter-offensief geopend heeft over het bevroren terrein van Zuidwestelijk Letland. De aanval, welke gericht is op de uitroeiing van misschien wel 300.000 nazies die ingesloten zijn tegen de Baltische kust, onstond bij de Russische wig rondom Prikule op 37 kilometer ten Zuid-Oosten van de Letlandse havenstad Liepaja. Volgens de verhalen van de Duitse radio begon de slag Zondag met een geweldig gordijnvuur langs een front van 30 tot 40 kilometer breed. Alle berichten zijn het erover eens, dat het hier een grote aanval betref.

Moskou heeft de aanval nog niet bevestigd, doch dat is niet vreemd omdat de Russen altijd vier of vijf dagen wachten alvorens zij de aanvang van een nieuw offensief bekendmaken. Kolonel Ernst von Hammer, de Duitse commentator, was de eerste die melding maakte van de nieuwe slag in Letland. Hij beweerde, dat bij de aanval, welke Zondagmorgen begon, de eerste golven van Russische strijdkrachten werden neergemaaid door het Duitse kruisvuur. Bij de latere gevechten maakten de Russen een kleine doorbraak welke zou zijn weggewerkt in tegenaanvallen.

Het DNB zeide later in een uitzending, dat de Russen ten volle gebruik maakten van het bevroren terrein en massa's tanks in de aanval zonden. E ontstond een verwoede slag.

Transocean zeide, dat geen enkele minuut voorbijging sedert het begin van de slag, dat de lucht niet trilde en de aarde niet schokte. De Russen wierpen ook een groot aantal vliegtuigen in de strijd.

De nieuwe slag overschaduwde een ogenblik de hardnekkige strijd ten Noord-Oosten van Boedapest waar Maarschalk Rodion Malinovsky met zijn tweede Oekraïne-lege tracht de Hongaarse hoofdstad te omzeilen en de wegen naar Oostenrijk en Tsjechoslowakije te openen.

Letland is een logische plaats voor het begin van het Russische winter-offensief. Stalin had gezegd, dat daar 30 Duitse divisies ingesloten zijn. Elke ontsnapping over land werd onmogelijk gemaakt toen Generaal Ivan Bagramians 1e Baltische leger de weg naar Oost-Pruisen doorsneed door de Baltische kust met grote strijdkrachten te bereiken tussen Liepaja en Memel, verder ten Zuiden.

Er wordt ook nog gevochten op het eiland Saare, dat de ingang naar de Golf van Riga bewaakt. De Russen trachten het Sworbe-schiereiland, dat Zuidwaarts uitsteekt, van de nazies schoon te vegen (Londen, (AP) 20.11).

GEALLIEERD COMMUNIQUÉ.

„De Geallieerde strijdkrachten hebben goede voortgang gemaakt ten Westen van Venlo over terrein, dat met mijnen bezaaid was en tegen een lichte weerstand. Ten Noorden van Meijel werd de omgeving van Helenaveen en de Helenavaart bereikt.

Ten Noord-Oosten van de weg Beringen-Helden kwamen onze troepen ongeveer 1600 meter vooruit. Winsten werden ook geboekt ten Oosten van Helden.

Ten Noord-Oosten van Geilenkirchen werd een vijandelijke tegenaanval, gesteund door tanks, afgeslagen.

Beoosten de stad stuiten onze strijdkrachten op een felle vijandelijke tegenstand in de buurt van Gereonsweiler en in Freialdenhoven. Durboslar werd veroverd en onze troepen rukten op voorbij Schleiden.

Belangrijke winsten werden gemaakt ten Oosten van Aken en wij vechten in de Westelijke en Zuidelijke buitenwijken van Eschweiler. Wenau werd genomen en er wordt gevochten ten Noorden van de stad.

Onze strijdkrachten rukten Metz van drie zijden binnen. De vijandelijke tegenstand is geconcentreerd in twee groepen in het Noordelijk deel van de stad.

Ten Zuid-Oosten van Metz zitten wij in Lellingen ten Oosten van Falkenberg. Dieuze werd bevrijd en onze patrouilles bevinden zich bij Insweiler op 16 kilometer ten Noord-Oosten ervan.

In een opmars van meer dan 10 kilometer kwamen onze troepen tot nabij Sarrebourg. Meer dan een dozijn dorpen werd bevrijd in het gebied van Blamont.

Belangrijke winsten werden verder naar het Zuiden in het gebied van St. Die gemaakt. Onze strijdkrachten zijn door de pas van Belfort getrokken en hebben de boven-Rijn bereikt. Altkirch en verscheidene andere steden werden bevrijd.

Het weer beperkte gisteren de luchtverrichtingen, doch jagerbommenwerpers vielen verkeersdoelen achter de vijandelijke linies aan, vooral in het gebied van Merzig tot St. Die. Zij vernielden locomotieven, spoorwegwagons en voertuigen op de wegen. In hetzelfde gebied werd goede steun geboden aan onze grondstrijdkrachten door aanvallen op kanonstellingen, troepenconcentraties en sterktepunten.

Middelzware bommenwerpers, geëscorteerd door jagers, vielen de spoorbrug nabij Hausen aan ten Noorden van Colmar. Van deze verrichtingen worden 3 jagerbommenwerpers vermist" (Geallieerd Hoofdkwartier, (AP) 21.11).

WACHT AAN DE RIJN.

Robert Wilson seint uit Elzas: Franse troepen hielden wacht aan de Rijn na de rivier op drie plaatsen bereikt te hebben in een opzienbarende opmars van 30 kilometer. Door de instorting der Duitse tegenstand konden andere Franse strijdkrachten het gepasseerde Belfort binnenrukken.

De Fransen en Duitsers wisselen thans vuur over de gezwollen Rijn. Op een van de punten waar de Fransen de rivier bereikten is een brug weggeslagen door het water zodat honderden Duitsers op de Westelijke oever gevangen werden. Zij tachtten het toenemend getij van de Fransen te stuiten, die op de rivier afstormen. (Met de Franse troepen in Elzas, (AP) 20.11).

BELGEN ZULLEN DE WAPENEN AFSTAAN.

Het Hoofd van België's verscheidene verzetbewegingen kwam overeen om alle wapenen van de verzettroepen vóór Zaterdag aan de Geallieerde legers af te staan. Ook werd overeen gekomen op welke wijze de wapenen zullen worden ingeleverd.

De wapenen zullen bij aangewezen depots worden ingeleverd, doch met het oog op de vervoermoeilijkheden zullen de legers zo nodig vrachtauto's zenden om de wapenen af te halen. (Brussel, (AP) 20.11).

BROOKE NAAR WASHINGTON?

De Britse pers overwoog de mogelijkheid, dat Veldmaarschalk Sir Alan Brooke, Hoofd van de Imperiale Generale Staf, wijlen Veldmaarschalk Sir John Dill zal opvolgen als Brits vertegenwoordiger in het Comité van Stafhoofden te Washington. Anderen die genoemd werden voor deze positie zijn: Luitenant Generaal Sir George Giffard, Bevelhebber van de 11e legergroep in het Verre Oosten, en Luitenant Generaal Sir Ronald Weeks, waarnemend Hoofd van de Britse Generale Staf (Londen, (AP) 20.11).

DE VERNIELING IN NOORWEGEN.

Kroonprins Olav van Noorwegen zeide, dat de Noordelijke Noorse provincie Finmark verbrand en verwoest is door de Duitsers die in volle aftocht zijn voor de Russen. De Prins zeide, dat deze provincie gedurende misschien vier jaren onbewoonbaar za zijn (Londen, (AP) 20.11).

AANVAL OP OLIE-RAFFINADERIJEN.

Zware bommenwerpers van de 15e luchtmacht hebben de olieraffinaderijen te Blechhammer in Opper Silezië gebombardeerd. Ook werden acht andere grote fabrieken voor de bereiding van kunstmatige olie aangevallen in Opper Silezië (Rome, (AP) 20.11).

OVER DE RIJN?

De Zwitserse radio zeide, dat van de Zwitserse grens uit gezien kon worden hoe Geallieerde troepen ten Zuid-Oosten van Mulhouse een brug over de Rijn wierpen. In dezelfde uitzending werd gezegd, dat de gevechten aan het Zuidelijk einde van het Westelijk front zich tot de Zwitserse grens hebben uitgebreid en dat de Zwitserse ambulance Duitse gewonden naar Bazel bracht (Londen, (AP) 20.11).

MODERNE JEUGD.

Een kinderboek, door de Nederlandse schrijfster Dola de Jong, getiteld „The Level Land" is een van de boeken uitgezocht door de boekencommissie van de „Vrouwenraad" voor na-oorlogs Europa. Voor deze verzameling, „The Treasure Chest" genaamd, werd het boek uitgekozen daar het een goed beeld geeft van de moderne Nederlandse jeugd. (Aneta)

Het nieuws van vandaag.

Belfort is in handen der Fransen. Nadat de troepen van Generaal Jean de Lattré de Tassigny de belangrijke vestingstad voorbijgesneld waren in een opmars naar de Rijn, konden zij er binnen trekken als gevolg van de Duitse instorting.

Generaal Eisenhower is bizonder blij met dit succes, gelijk hij zelf verklaarde aan verslaggevers te Parijs na een inspectietocht langs het front. De Opperbevelhebber zeide, dat sedert lang niets hem zo genoegen gedaan had als de verovering van Belfort door de dappere Fransen en het bereiken van de Rijn. Doch hij waarschuwde, dat allen hun uiterste best moeten blijven doen, omdat zijn plan is om de druk op de Duitsers steeds groter te maken tot zij erdoor verpletterd worden.

De druk is al zeer krachtig en de nazie-troepen moeten zich op felle wijze verdedigen om het breken van de Siegfried-linie te voorkomen. Terwijl het Britse 2e leger door mijnenvelden oprukt naar Venlo woeden hevige gevechten ten Oosten van Geilenkirchen en ten Oosten van Aken. Vooral in de laatstgenoemde sector werden belangrijke vorderingen gemaakt, zegt het officiële communiqué van heden.

Men vecht in de Zuidelijke en Westelijke buitenwijken van de stad Eschweiler.

De troepen van Generaal Pattons 3e leger blijven ook goed vorderen. Hoewel in het Noordelijk deel van Metz nog gevochten wordt tegen geïsoleerde vijandelijke troepen, kan worden gezegd, dat alle georganiseerde tegenstand in de stad geëindigd is.

De Noordamerikanen bedreigen trouwens steeds meer het Saargebied en de troepen van het 7e leger zouden Sarrebourg bereikt hebben.

De hevige gevechten duren nog altijd voort ten Noord-Oosten van de Hongaarse hoofdstad. In bitter waterweer rukken de Russen op naar Hatvan en Miskolc.

Deze gevechten worden niettemin overschaduwd door de slag, welke sedert Zondag woedt in Letland. Volgens de Duitse radio zouden de Russen daar een grootscheepse aanval geopend hebben op de circa 30 Duitse divisies, welke aan de Baltische kust ingesloten zijn. Moskou heeft de aanval nog niet bevestigd en wacht waarschijnlijk nog tot een definitief resultaat zal zijn geboekt.

In het Verre Oosten gaat de strijd niet geheel naar wens. De Japanners hebben China namelijk in tweeën gesneden door aansluiting te maken in de provincie Kwangsi tussen de strijdmachten uit het Noorden en het Zuid-Oosten.

Mantsjoerije is nu over land verbonden met Hongkong.

Op Leyte in de Philippijnen is de strijd vrijwel tot stilstand gebracht door een taifoen. Doch Zaterdag vernielden Noordamerikaanse vliegtuigen welke het gebied van Manilla aanvielen, 118 vijandelijke toestellen en 3 koopvaardijschepen. En heden hebben superforten opnieuw een aanval gedaan op het Japanse eiland Kioesjoe.

De Wacht aan de Rijn.

Jean de Lattré de Tassigny heeft de wacht betrokken.

Het is een wedloop geweest, welke van de zes geallieerde legers die naar de Rijn toe vechten er het eerst zou zijn. Van Noord naar Zuid vechten het Britse 2e leger onder Dempsey, het Noordamerikaanse 9e onder Simpson, het 1e onder Hodges, het 3e onder Patton, het 7e onder Patch en het Franse 1e leger onder De Lattré de Tassigny.

Hodges, die Aken veroverde maakte een goede kans, Patch die in Zuid-Frankrijk invadeerde had ook een kans. De anderen bleven al eerder achter. Maar de Franse heirscharen hebben het gewonnen. Het was een dubbele feestdag gisteren: Patton veroverde de vestingstad Metz, maar was daar nog een heel eind van de Rijn af. Vlak boven de Zwitserse grens bereikte De Lattré de Tassigny de Rijn, die op dat punt tevens Duitslands grens is, niettegenstaande de Duitsers altijd beweerd hebben dat der „Rhein Deutschlands Strom, nicht Deutschlands Grenze" is.

Men vergeve ons deze Duitse woorden, maar nu de Fransen de Wacht aan de Rijn betrokken hebben, komen ons ook de aanmatigende woorden in het oor van het bekende volkslied dat in 1840 door Max Schneckelburger werd gedicht: De Wacht aan de Rijn. „Zum Rhein, zum Rhein, zum deutschen Rhein" zegt dit lied.

De dichter heeft het van de andere kant bedoeld als van waar de Fransen gisteren de Rijn bereikten. Hij schilderde hoe de Rijn „beschützt die heilge Landes mark", hoe de Rijn de heilige landsgrens beschermt. Alles noemen de Duitsers heilig. Hun grond ook. Zeker is het dat zij een verering voor hun grond hebben, die hen tot moed inspireert.

Als leeuwen vechten zij om hun grond, maar niets zal ons thans meer kunnen remmen. Straks zullen alle zes geallieerde legers — en misschien de Canadezen die zich thans niet herwaarts richten erbij — de „heilige landsgrens" oversteken, zoals op enkele plekken al is geschied. Dat zal hard vechten zijn. Want „so lang ein Tropfen Blut noch glücht, noch eine Fauts den Degen zieht, und noch ein Arm die Büchse spannt, betritt kein Feind hier deinen Strand" zwetst het lied verder. Zeker hebben de Duitsers, die op Franse grond met de Rijn in de rug vochten, het oude Duitse strijdlied, dat vooral in de oorlog van 1870 populair geworden is, wel weer gezongen. Zij vergaten dat 1870 al eenmaal gewroken is: in 1918. Thans zal dat nogmaals gebeuren, maar nu voor goed. De „vijand" zal de Rijn overtrekken.

In de dagen van het Derde Rijk is „De Wacht aan de Rijn" nimmer met grote geestdrift gezongen. Althans niet in het begin. Hoewel het lied met echt Duitse ontroering spreekt van de heldengeesten die de strijd gadeslaan, van de trotse vreugde van het gevecht, was zelfs dit lied den Nazies nog te veel in het defensief. Naziestijl werd het het „Horst Wessellied" of het Duitsland, Duitsland over Alles" te zingen.

De Wacht aan de Rijn. Wie zal die wacht betrekken, kunnen de Duitsers zich nu beginnen af te vragen. Schneckelburger zeide in 1840 dat men gerust kon zijn: „Fest steht und treu, die Wacht am Rhein", zeide hij in het refrein. Wij vermoeden, dat Hitler — waar hij zich dan ook schuil houdt — en Goebbels minder gerust zijn op dit moment. De strijd om de Rijn is fel geweest, heeft mannen gekost. Maar wij zijn er gekomen. Nog zijn wij er niet over maar de wacht is betrokken. In de handen van Jean de Lattré de Tassigny is het veilig.

CHINA'S STRIJD.

door

Spencer Moosa.

De Chinese troepen vechten binnen Bhamo, de krachtigste overgebleven Japanse basis in Noord-Birma en hebben de stad Mangsjih aan de Birmaweg op 100 kilometer van de Birmaanse grens in China heroverd.

Tegen deze Geallieerde overwinningen gaf het Hoofdcommando indirect toe, dat twee grote Japanse strijdkrachten — samen ongeveer 250.000 man — die de provincie Kwangsi uit het Noorden en Oosten binnendringen, aansluiting gemaakt hebben ten Westen van Lioetsjou. China werd hierdoor in tweeën gesneden en de vijand heeft alzo een ongebroken verbinding van Mantsjoerije tot Hongkong.

Personen die in Tsjoenking aankomen delen mede, dat alle wegen, welke uit de bedreigde zone in de provincie Kwangsi leiden, vol refugie' zijn. Het is een treurig schouwspel van menselijk lijden. Volgens zorgvuldige schattingen zijn thans in totaal zeventig millioen Chinezen uit hun woningen gevlucht sedert de oorlog met Japan begon in 1935.

Het communiqué zeide, dat Bhamo, ten Zuiden van Myitkina en op 280 kilometer ten Noord-Oosten van Mandalay, thans omsingeld is door de Chinezen. Men drong de stad Zaterdag binnen na een hevig bombardement door Noordamerikaanse duikbommenwerpers. Er woeden hevige straatgevechten.

Mangsjih is de derde belangrijke stad aan de Birmaweg welke door de Chinezen genomen werd in het offensief in de provincie Yunnan. Zij werd Zondagavond bezet bij een frontaanval welke vergezeld ging van een dubbele omsingelingsbeweging.

De terugtrekkende Japanners verbrandden alle voedsel-opslagplaatsen en omliggende velden. Loengling en Tengtsjoeng waren tevoren gevallen in handen van deze Chinese strijdmacht, welke met een krachtige steun van de Noordamerikaanse luchtmacht opereert.

De aanwijzing, dat de twee Japanse strijdmachten, welke Zuid-China invadeerden, aansluiting maakten nabij Lioetsjou, werd gegeven in het bericht, dat de colonne welke oorspronkelijk Westwaarts rukte uit het gebied van Canton, 25 kilometer in Noordwestelijke richting oprukte uit Hsingtsieng tot een punt op ongeveer 75 kilometer ten Zuid Westen van Lioetsjou. De vijandelijke colonne, welke uit het Noorden kwam oprukken et Lioetsjou en Isjan aan de Kwangsi-Kweitsjow spoorlijn veroverde, zou uit Isjan Zuidwaarts zijn gesneld om de opening te sluiten. Chinese troepen, die vlak ten Zuid-Westen van Lioetsjou zijn, schijnen dus te zijn ingesloten (Tsjoenking, (AP) 20.11).

PAUS ONTVANGT DUITSEN AMBASSADEUR.

Zijne Heiligheid de Paus heeft Ernst von Weiszäcker, den Duitsen Ambassadeur bij de Heilige Stoel, op een prive-audiëntie ontvangen. Vaticaanse kringen achten de mogelijkheid niet uitgesloten, dat onderwerpen van groot belang werden besproken (Rome, (AP) 20.11).

Valkenburgs Bevrijding.

(Door een lid der ondergrondse Beweging).

De Duitsers [gedroegen] zich de laatste dagen vóór hun aftocht als krankzinnigen. De atmosfeer was geladen. Iedereen gevoelde, dat er iets ging gebeuren. De zenuwen waren tot het uiterste gespannen. Uit berichten die we van de verboden radio afluisterden, wisten wij, dat de Noordamerikanen vlakbij waren. En op een ochtend verschenen zij dan ook plotseling in Valkenburg, het stadje waar ik zo lang geleden was ondergedoken. Ik was al zo vaak door geruchten teleurgesteld, dat ik het gewoon niet geloven kon, dat onze bevrijders er nu werkelijk waren. Zonder de tijd te nemen om te ontbijten begaf ik mij naar de ruïne, waar de Noordamerikanen zich heetten te bevinden. Volgens mijn dagboek was het 14 September.

In mijn beste school-Engels vroeg ik naar den bevelhebber. Een Noordamerikaan met een baard-van-drie-dagen wees mij den aanvoerder, wiens uniform niet het minst verschilde van dat zijner manschappen.

„Bent u de kapitein?" vroeg ik hem.

„Ja", zei hij en even later „All right", toen ik om verlof vroeg mij bij hem te mogen aansluiten in vervolging der Duitsers. „We vinden het geweldig aardig, dat de Nederlanders zo geestdriftig zijn", voegde hij er glimlachend aan toe.

U kunt begrijpen welk een onvergetelijke indruk de warme menselijkheid van deze soldaten, die in ieder opzicht zo volkomen verschillend van de Duitsers, op mij maakte.

Ik rende terug naar het pension, dat mijn schuilplaats was geweest, om het valies te halen, dat al sedert dagen gepakt stond. Ik was gereed om onmiddellijk te vertrekken zodra onze bevrijders onze „beschermers" hadden verdreven.

In de stad kon men het geknetter van machinegeweren horen en nu begonnen Duitse artillerieprojectielen ons om de oren te fluiten. Na een uur rukten we op. Uit een auto stapten vijf tot de tanden gewapende Noordamerikanen. Een jonge, gladgeschoren kerel met een automatisch pistool was de eerste; hij keek om naar zijn mannen en zei kalmpjes: „Vooruit, jongens".

De weinige mensen, die hun huizen durfden te verlaten of uit de „Limburgse onderwereld" te voorschijn kwamen, juichten en wierpen den Noordamerikanen bloemen toe. Mannen evengoed als vrouwen lieten hun tranen de vrije loop.

Gij, vrije Nederlanders, zult u wellicht de meest ontroerende ogenblikken van uw leven herinneren. Ik zal de mijne niet zo licht vergeten — toen ik, naast een officier met een stafkaart in de hand, door de straten van Valkenburg liep en wees, waar zich de nesten van Duitse tegenstand bevonden. En evenmin zal ik de Noordamerikaanse sigaretten, zoetigheden en „crackers" vergeten.

De omstandigheid dat het huis, waarin we toevlucht hadden gezocht, door granaten getroffen werd, kon geen afbreuk doen aan het genot weer vrij te kunnen ademhalen, niet meer bevreesd behoeven te zijn als illegaal werker of ondergedokene (en ik was allebei) gegrepen te worden.

Duitse deserteurs in burger gaven zich gedwee over en door als tolk op te treden, hoorde ik van hen hoe zeer de Duitsers de oorlog moe zijn. De Wehrmacht had er „meer dan genoeg van". Alleen de S.S. bleef koppig volhouden, om aldus het leven van enkele hunner leiders te rekken.

Nederlandse „quislings" en andere onbetrouwbare elementen werden in hun schuilplaatsen opgespoord. Steeds meer mensen waagden zich naar buiten. Onderwijl troffen de troepen — Duitse en Noordamerikanen — voorbereidingen voor de eerste hevige veldslag, binnen de muren van deze kleine stad. Sedert geruime tijd al had ik verwacht, dat hier heftige tegenstand geboden zou worden. Ik was dus geenszins verbaasd. Maar de bevolking had gedacht, dat de vijand de Noordamerikanen zomaar zou laten binnen wandelen.

De Slag begint.

In de namiddag van de 14 September hadden de eerste hevige gevechten plaats. Ik hoorde het geluid van brekend glas. Daken stortten in met donderend geraas. De burgers zochten een toevlucht in de grotten, terwijl hun bezit door de artillerie der al-vernielende Duitsers in puin werd gelegd. Er hadden bloedige straatgevechten plaats. Een waarnemer, die zich bij de Noordamerikanen bevond, vertelde mij, dat er verwoed gevochten werd, maar het moet worden toegegeven, dat geen van beide partijen wat hardnekkigheid betreft, voor de andere onderdeed.

De Noordamerikanen zijn vrijgevig met snoepgoed en sigaretten — alweer in scherpe tegenstelling met de Duitsers, die alleen komen om te roven.

De eerste gevechtsdag te Valkenburg ging over het stadje met het vernietigend geweld van een stoomwals. Iedereen hoopte op een spoedig einde, maar de Duitsers hielden hardnekkig stand. Zij hadden zich genesteld in kuilen langs de wegen, in bossen en huizen. Het was ten dele ten gevolge van verraad, dat zij in staat waren dermate heftige tegenstand te bieden.

Krijgsgevangenen.

Hoe vreemd en tegelijk hoe goedgunstig kan het noodlot zijn.

Op de dag, voorafgaande aan de komst der Noordamerikanen, toen iedereen al wist, dat de bevrijding nabij was, liepen er drie soldaten in Duitse uniform door de stad. Zij spraken met enkele der ingezetenen en vertelden een vreemd verhaal. Het waren Russen, die door de Duitsers gevangen genomen waren. Na ruim een jaar van dwangarbeid en hongerlijden werd hun gezegd, dat zij zich als „vrijwilligers" bij het Duitse leger mochten melden. Een weigering had hun toestand alleen kunnen verergeren — het had zelfs de dood kunnen betekenen. Daarom werden velen van hen soldaten in de Wehrmacht. Maar een nog groter aantal had de moed toch te weigeren; hun lot was verschrikkelijk. Er werd niet gespaard met kogels, noch met mishandelingen, maar wel met voedsel. De „vrijwilligers" kregen militaire opleiding en werden vervolgens in kleine groepen aan verschillende Duitse divisies toegevoegd, aangezien de Duitsers hen allerminst vertrouwden.

Dit drietal nu was naar Frankrijk gezonden, waar zij gedurende de strijd van de Duitsers werden gescheiden en vervolgens door België naar Nederland trokken. Zij waren van plan geen gevolg meer te geven aan Duitse bevelen en de kogel te aanvaarden of te deserteren. Een van hen, die Duits sprak, vroeg om burgerkleding. Het was een moeilijke geschiedenis. Zij waren tenslotte nog steeds in het Duitse leger en de Duitser, die vertrouwd kan worden, is nog niet geboren. Bovendien waren de Duitsers er nog steeds en tal van lieden kenden het verhaal, zodat het gevaar van verraad geheel niet denkbeeldig was. Het was moeilijk te beslissen, hoe de mannen te helpen. Maar daar de bevrijding voor de deur stond, kon wel enig risico genomen worden — al stond op hulp aan deserteurs ook de kogel. Goedhartige mensen gaven den Russen kleren en verborgen hen in de grotten van Valkenburg.

Toen de Noordamerikanen de volgende dag kwamen, vertelde ik hun bevelhebber dit verhaal. Hij gaf bevel tot hun arrestatie, maar beloofde hen humaan te behandelen. Vergezeld door gewapende Noordamerikanen ging ik den verschrikten Russen vertellen, dat zij niet bang behoefden te zijn. Bij het verlaten der grotten gaf een hotelhouder ons allen een rondje en Noordamerikanen, Russische gevangenen en Nederlanders dronken eensgezind op het succes der Verenigde Volken.

Ook uit deze episode blijkt wel het verschil met de Duitsers.

Een Tweede Alcazar.

Valkenburg werd een tweede Alcazar. De ingezetenen woonden en sliepen in de ingewanden der aarde. Honderden moesten zich tevreden stellen met een legerstede van stro. Er werd van stoelen gegeten. Kaarsen en alle mogelijke soorten van verlichting moesten helpen de somberheid te verdrijven. De meesten gingen vroeg „naar bed", want de dagen leken in dit naargeestige oord geen einde te nemen. Buiten brulde het geschut, kraakten geweerschoten, floten de projectielen op schrikaanjagende wijze.

Met anderen vormde ik op aanraden der Noordamerikanen een vrijwillige wacht in de grotten, aangezien Duitse patrouilles verwacht konden worden. Wij werden door de Noordamerikanen bewapend met buitgemaakte Duitse wapens. Degenen die al eerder in actieve dienst waren geweest, waren natuurlijk de eersten, die in aanmerking kwamen. Later werden ook anderen in de garde opgenomen, waaronder vele jongeren.

Maar de plotselinge bevrijding bleek te veel voor sommigen en het moet worden toegegeven, dat er fouten werden gemaakt. Geruchten werden niet zelden onmiddellijk voor zuivere waarheid gehouden. Er is echter toch heel wat goed werk gedaan. Al degenen, die zich vrijwillig meldden, hebben hun uiterste best gedaan en de Geallieerde zaak gediend zo goed zij konden. De dagen, die volgden, geleken erger. Voedsel werd schaars, aangezien de medegebrachte voorraden begonnen op te raken en er weinig kans bestond op succesrijk fourageren buiten, omdat de strijd met onverminderde hevigheid voort bleef woeden.

De ondergrondse werkers wachtten op het sein om naar buiten te mogen komen, maar tevergeefs. Een man van middelbare leeftijd overleed in de grotten en diezelfde nacht werden drie kindertjes geboren in het van electrisch licht, water en gemakken voorziene ondergrondse noodhospitaal, dat later echter aan het oorlogsgeweld ten offer is gevallen.

In de andere grotten heersten daarentegen de verschrikkelijkste toestanden. De gemakken bevonden zich in de onmiddellijke nabijheid der slaapplaatsen en de stank was ondragelijk.

Ten langen leste begon het gerucht de ronde te doen, dat Nederlandse troepen op komst waren. Toen bracht een auto enkele Nederlandse officieren, die de oorlogsjaren in de Engelssprekende landen hadden doorgebracht, naar de grotten. Het eerst arriveerden Majoor M. C. M. Strijkers, een Maastrichtenaar, Luitenant B. van Hasselt, Luitenant ter Zee 1e klasse Drost en enkele matrozen der Koninklijke Marine. Zij waren allen in Engeland geweest en werden vergezeld door een sympathieken Noordamerikaan, Majoor Senecal. De gasten werden met luide jubel begroet; er hadden ontroerende scènes plaats. De bevrijding was nabij!

Met een groot aantal militairen deed ik de ronde door de grotten. Opeens werd ik tot staan gebracht door een vrouw, die zeide:

„Mijnheer, daar is een oud vrouwtje van 68 jaar, dat al dagen lang hier in de grotten is en zo verschrikkelijk graag de Noordamerikanen wil zien."

Ik fungeerde als tolk en de Noordamerikanen en hij ging onmiddellijk naar het oudje toe. Zij hield zijn hand minutenlang vast, terwijl vreugdetranen langs haar wangen biggelden: „Ik ben toch zo blij, dat jullie gekomen bent", schreide zij, „wij hebben zo lang op jullie gewacht. Wat ben ik den Hemel dankbaar, dat ik mag leven om dit te zien."

Ik fungeerde als tolk en de Noordamerikaan vertelde haar, dat zij de moed niet mocht verliezen, want er zou spoedig weer vrede zijn.

Ik moet hier ook het verhaal doen van een goedhartigen Joodsen Noordamerikaan, die ons vroeg hem bij zijn voornaam — Nathan — te noemen en dermate te doen had met hetgeen hij zag, dat hij iedereen omhelsde en alles weggaf, wat hij bij zich droeg — vooral snoepgoed voor de kinderen. Hij was er trots op, 12 Duitsers te hebben doodgeschoten. Hij wist alles van de onrechtvaardigen en de mishandelingen den Joden aangedaan en hij wilde naar Duitsland om hen te kunnen wreken.

Zo maakten de mensen van Vakenburg kennis met de Noordamerikanen.

Er komt hulp.

Intussen kwam er hulp. De „Ordedienst" werd te Valkenburg gevormd voornamelijk door jonge vaderlanders der Ondergrondse beweging. Het is niet aan iedereen gegeven een organisator te zijn, maar al roeiende met de riemen, die men had, werd er toch enigszins orde gebracht in verschillende zaken, vooral in de voedselvoorziening. Natuurlijk kon dat niet van de ene dag op de andere, want er waren immers 3000 mensen te verzorgen. Maar de tallozen, die van goede wil waren en bereid om te helpen, verdienen allen lof.

Op de Zondag, die wij in de grotten moesten doorbrengen, werd de Mis opgedragen en de nonnen, die door de Duitsers uit haar klooster waren verdreven, verrichtten haar gebeden — die zij echter een ogenblik onderbraken, toen ik de Noordamerikanen rondleidde. Zij juichten en klapten in haar handen en vroegen honderd uit. Sommige Noordamerikanen knielden in gebed voor het Kruisbeeld.

Op de avond van 17 September kwam het bericht der bevrijding. Wel moesten wij de nacht nog in de grotten doorbrengen, omdat de vuurlinie zo dichtbij was; maar de volgende morgen dook geheel ondergronds Valkenburg naar de oppervlakte — en zag de vernieling. De bevolking vatte echter al spoedig moed, ondanks de treurige aanblik. Het tweede Alcazar zal slechts een herinnering blijven. Valkenburg zal zichzelf weder opbouwen.

(Aneta).

CURAÇAO

VAN ASBECK LEGT BLOEMEN.

Schout bij Nacht Carel J. baron van Asbeck is Maandag te Caracas aangekomen, waar hij, op uitnodiging van den Nederlandsen Gezant Mr. Arthur Methöfer, een bezoek van drie dagen brengt. De Schout bij Nacht heeft bloemen gelegd bij het gedenkteken van den bevrijder Simon Bolivar in het Pantheon. Maandagmiddag heeft hij een bezoek gebracht aan President Medina.

BEGINSEL OF EIGENBELANG.

Voor aanstaande Donderdagavond is een Statenvergadering aangekondigd. Blijkens de advertentie staan er twee punten op het agenda: ingekomen stukken en een ontwerp-landsverordening tot wijziging en aanvulling van het kiesreglement.

Het tweede punt ziet er ernstiger uit dan het in werkelijkheid is. De laatste is de belangstelling voor wat de Staten doen onder ons volk groeiende. Toch zou deze interesse nog groter worden, menen wij, wanneer naast de nu eenmaal noodzakelijke bureaucratische wijze van agenda-aankondiging ook in gewoon Nederlands wierd medegedeeld wat er te doen valt. Dit geldt trouwens van al onze overheidsinstellingen met uitzondering van de gouvernementspersdienst. In de Verenigde Staten heeft men van deze nood al een deugd gemaakt door althans op een departement deze ambtelijke taal af te schaffen.

Dit daargelaten betreft punt twee van de agenda niet anders dan een wijziging van het kiesreglement noodzakelijk door de verandering van het belastingjaar. Zoals men weet houdt het stemrecht in Curaçao behalve met iemands schoolse ontwikkeling ook verband met het bedrag dat hij aan den koloniaal ontvanger pleegt te betalen.

Vroeger liep het belastingjaar van Mei tot Mei, maar thans is het gelijk aan het kalenderjaar.

Dan is practisch de voornaamste wijziging waarvoor onze Volksvertegenwoordiging zal samentreden. Naar schatting van deskundigen zijn er ongeveer 10.000 stemkundigen in Curaçao. Daar de aanmeldingsplicht bestaat en door gebrek aan belangstelling niet allen zich aanmelden, gaan vele stemmen nog altijd verloren. Doch gezien de levende animo, die wij thans al bespeuren voor de verkiezingen van het volgend jaar, zal het stemmerstal in 1945 zeker groot zijn. Groter dan in 1941 toen helaas slechts 3,66% van de bevolking kiesgerechtigd was, nl. 3.953 personen.

Naar verluidt zou ook een amendement voorgesteld worden om elken stemmer vrij te laten in de keuze van het stembureau. Vorige maal moest dit afzonderlijk worden aangevraagd. Nu zou ieder zonder meer kunnen gaan stemmen waar hij wilde. Dat is zeker een grote verbetering.

De belangstelling is er. Toch zijn er andere dingen, die doen zien dat soms de politieke scholing ontbreekt. Men verenigt zich in een partij om principiële redenen. Niet om een of andere eigenbelang na te streven.

Nu hoorden wij, dat de chauffeurs ontevreden zijn en zich misschien in een partij zouden gaan verenigen. Ook zegt men dat de Surinamers zich in een partij gaan verenigen om afschaffing van het deposito te krijgen. Dit zijn onjuiste inzichten.

Wij zijn het ermede eens, dat er inzake de chauffeurs nog veel te verbeteren valt. Wij zijn het erover eens, dat de Staten hoe eer hoe liever de onpassende waarborgsom die van Nederlanders gevraagd wordt bij de betreding van Nederlands grondgebied in Curaçao dienen af te schaffen. Ons is bekend hoe thans enkele Statenleden voorstanders van deze afschaffing zijn en wij zouden hen willen urgeren zulks dan ook zo spoedig mogelijk aanhangig te maken. Misschien dat er nog over te spreken zou zijn of van vreemdelingen een waarborgsom gevraagd zou dienen te worden, maar van Nederlanders uit Europa, Suriname en Indië zeker niet.

Om zich te dezen einde evenwel in een partij te gaan verenigen lijkt ons niet juist.

Het lijkt ons trouwens over het algemeen niet aanbevelenswaardig zich in partijen te groeperen naar het land van herkomst. Wie in Curaçao is, daar zijn brood verdient, moet een Curaçaos-nationaal programma aanhangen. In zeker opzicht herinnert het aan een rassenleer wanneer men zich zou gaan groeperen naar Europese Nederlanders, Surinaamse Nederlanders en Curaçaose Nederlanders.

Elke Nederlander die in Curaçao is werke mede aan de opbouw van Curaçao. Zoals in de Verenigde Staten ook niet de nazaten uit zovele landen zich in partijen groeperen naar het land van herkomst, waar zij zich allen, oud-Engelsen, oud-Grieken, oud-Nederlanders en wat er al meer zij groeperen in partijen met een nationaal Noordamerikaans programma. Ook in Curaçao dient men dit voor ogen te houden. Stemrecht wordt geoefend in het nationaal belang, niet in eigenbelang. Daarom groepeert men zich in partijen naar beginselen en niet naar belangen.

POLITIEBERICHTEN ARUBA.

De strijd der oliemannen.

In de loop van de vorige week: Constateerde een politie-patrouille dat er een vechtpartij gaande was tussen een zestal zeelieden in het Hotel Hija del Dia. De vechtpartij werd gestopt en de vechtersbazen, allen zeelieden behorende tot in de haven liggende tankschepen werden overgebracht naar de Hoofdpoort Lago, alwaar hun shore-passen werden afgenomen.

Werd overmand.

Er werd medegedeeld dat er een ernstige vechtpartij aan de gang was in het Hotel Hija del Dia. Bij aankomst van de politie was de orde inmiddels reeds hersteld. De barbediende was echter op zodanige wijze mishandel dat hij onder doktersbehandeling moest. De daders van deze mishandeling bevonden zich allen in de J. Israelsstraat en verkeerden onder de invloed van alcoholhoudende drank. Zij werden aangehouden. Vervolgens verzette zich een der mannen, genaamd L.C. tegen de politie en greep diens wapen vast, waarna hij eerst na hevig verzet overmand werd, waarna zij allen rustig bleven. Zij zijn in de politiewacht ter ontnuchtering in bewaring gesteld, waarna de recherche het onderzoek voortzette.

Het granieten blad.

Deed de eigenaar van het Shanghai Restaurant bij een politiepatrouille aangifte, dat een dronken manspersoon bij hem in de zaak een granieten blad van een tafel had stuk gegooid. De vernielzuchtige werd voorlopig ter ontnuchtering gesteld.

Marine vs. koopvaardij en nog een granieten blad.

Werden door een politiepatrouille een drietal vechtpartijen gestopt tussen opvarenden van schepen en Noordamerikaanse Marine-mannen, welke allen meer of minder onder de invloed van alcoholhoudende drank verkeerden. Vervolgens was hierna nog een vechtpartij in het Shanghai Restaurant, alwaar wederom een granieten tafelblad was gesneuveld, thans onder de slagen van de Noordamerikaanse Navy, die hier een twist uitvocht. Alle vechtersbazen werden overgebracht naar de Lago Hoofdpoort en aldaar overgegeven aan de kustpatrouille. De eigenaar van Shanghai Restaurant diende een eis in tot schadevergoeding.

Scheiding.

Werd een vechtpartij geconstateerd in het Hotel Hija del Dia. De vechtenden werden door een politie-patrouille gescheiden en drie, waarvan één een bloedende hoofdwonde had, overgebracht naar de Lago Hoofdpoort. De gewonde zeeman werd aldaar Eerste hulp verleend.

ONS KONINKRIJK

HELMOND WORDT BASIS.

Het eerste escadrille van Nederlandse vliegtuigen op het vliegveld te Helmond aan teneinde daar een nieuwe basis te vormen. Het escadrille Nederlandse Mitchells werd verwelkomd door de militairen bevelhebber in Noord-Brabant, zo meldt het Britse ministerie van luchtvaart. Van drie leden der bemanningen waren familieleden aanwezig om hun bloedverwanten te begroeten. (Aneta)

LOUDON OVER HET DUITSE BARBARENDOM.

Dr. Alexander Loudon, Nederlands ambassadeur te Washington voerde het woord tijdens het jaarlijkse banket van de Hollandse Club te New York en verklaarde o.m. dat de bewijzen van de Duitse misdaden en hun onmenselijkheid gedurende deze oorlog bewaard dienen te worden als een waarschuwing voor de toekomst en als een voorbeeld hoe diep dit „superras" ontaard is.

Hun brutaliteit, hun moorden in koele bloede, de pijnigingen die zij hun slachtoffers lieten ondergaan zijn nu nog duidelijk aan iedereen, maar er zal een dag komen, dat de sporen van dit alles verdwenen zullen zijn en men kan er zeker van zijn, dat de Duitse propaganda weer te voorschijn zal komen met de arme en vals beschuldigde Duitsers. Over tien jaar en misschien nog eerder, wanneer de beschaving weer de sporen van dit barbarendom heeft laten verdwijnen zullen de Duitsers beginnen met onze kinderen wijs te maken, dat dit allemaal propaganda-leugens zijn, zoals dat ook gebeurd is met de verniеling van Leuvense bibliotheek in de vorige wereldoorlog. Daarom zou ik willen, verklaarde de ambassadeur, dat onze kinderen en kleinkinderen in het bezit gesteld zullen worden van de bewijzen der Duitse euveldaden. Zo vanwege de immoraliteit de ergste tonelen van hun barbarendom vernield dienen te worden, dan moeten de bewijzen van hun ontaarding toch bewaard worden in gebouwen waar men er van verzekerd is dat zij niet vernield kunnen worden. Getuigenissen ondertekend door de betrouwbaarste personen zouden in dit land in veiligheid gebracht moeten worden.

Vergeten zullen wij, Nederlanders, nooit; het ligt aan de Duitsers zelf of wij zullen vergeven. En er zal veel te vergeven zijn. Het land dat gij gekend hebt behoort tot het verleden. Op een duivelse wijze werd het vernield. De ambassadeur sprak vervolgens over de verwoestingen in Nederlands-Indië, waar de Japanners onlangs twee dorpen hebben afgebrand en de inwoners gedood werden. Daar is geen verschil in de verwoestingen van Lidice in Tsjechoslowakije, Distomo in Griekenland, Oradour-sur-Glanes in Frankrijk, Putten en Berkel in Nederland ontelbare dorpen en zelfs steden in Rusland en China en deze twee dorpen in Nederlands Indië. Het enige verschil zou kunnen zijn dat de Japanners de westerse beschaving nog niet kennen.

De Duitse razernij heeft geen enkele verontschuldiging. Het zal een vlek op dit land blijven, de hele geschiedenis door. Ondanks het feit, dat de dageraad van de bevrijding over Nederland gloort ligt nog een groot gedeelte van het land in de nacht van de bezetting. In ons land waart deze avond de dood rond.

Nederland wordt bedreigd op geestelijk, religieus, intellectueel, economische, en physiek gebied Donker water vloeit nu over het land, dat wij aan de zee ontworsteld hebben. De zee was onze enige vijand; geen menselijk wezen werd ooit benadeeld door onze veroveringen op de zee. Nu heeft de zee een bondgenoot gevonden, een bondgenoot die met sadistisch genoegen ons land weer prijs geeft aan de zee, die op die wijze weer dood en verniеling, honger en wanhoop over ons land brengt (Aneta).

ZIJ KRIJGEN HET IN DE GATEN.

Sommige Japanse soldaten, die in Nederlands Nieuw Guinea zijn achtergebleven schijnen eindelijk in de gaten te krijgen dat Japan de oorlog gaat verliezen en zij geven zich nu gemakkelijker over dan zij plachten te doen. Een onder-officier, die als woordvoerder optrad voor vier soldaten, gaf zich onlangs over aan een detachement Nederlands Indische troepen in Hollandia, nadat zeven Japanners waren gedood in een verrassende aanval. „Wij waren er niet op voorbereid", verklaarde de Japanners „dat wij zouden moeten vechten tegen de Indonesiërs, die nu hun eigen gebied zuiveren. Wij weten, dat wij deze oorlog verliezen en daarom geven wij ons over" (Aneta).

MEIEL.

De Times geeft een telegram uit Meiel waarin o.m. staat dat het dorp met zijn vernielde kerk en zijn verwoeste huizen nu hecht in Britse handen is. Van de 5000 inwoners zijn er nog zeven tot acht honderd in het dorp; zij hebben zich in de kelders verborgen gehouden. Zoals men weet hadden de Britten het dorp reeds einde September in handen, maar de Duitsers heroverden Meiel op 27 October. Vooraleer zich terug te trekken hebben de Duitsers vele landmijnen geplaatst en de straten van het verwoeste dorp liggen vol dode koeien en paarden en vernielde voertuigen (Aneta).

JONGENS UIT VLISSINGEN.

Een aantal jonge Nederlanders staat te Brussel al gereed om naar Engeland te vertrekken om hun opleiding te krijgen voor de Nederlandse Marine. Onder hen bevinden zich verschillende jongelieden die op Zeevaartschool in Vlissingen waren maar die door de Duitsers naar Nijmegen werden overgebracht, omdat zij het gevaarlijk vonden zoveel jonge Nederlanders zo dicht bij de zee te hebben. Maar de Nederlanders kan je niet van de zee afhouden, en toen Nijmegen bevrijd was, zijn velen van hen Zuidwaarts getrokken om dienst te nemen bij de Marine" (Aneta).

DE UNIFORM WAS ZIJN TROTS.

De Poolse oorlogscorrespondent, Maria Valentynowicz, beschreef in een artikel in „Vrij Nedarland" hoe verrast de Poolse troepen waren toen zij na hun opmars door Nederland en de bevrijding van enkele steden, de Nederlandse bevolking zagen wuiven met in der haast gemaakte Poolse vlaggen. Waar kwamen al die vlaggen vandaan en hoe wisten de Nederlanders dat zij door de Polen bevrijd zouden worden? Weliswaar was de volgorde van de kleuren wel eens verkeerd, maar de hoofdzaak was de pogingen van de mensen om de vlaggen te maken. Dikwijls waren ze van papier gemaakt, met waterverf of kleurpotlood gekleurd.

Aan de Noordamerikaanse vlag ontbraken wel eens een paar sterren en de Engelse vlag met zijn ingewikkelde kruisen bood ook moeilijkheden. Zodra de Polen een dorp binnentrokken, werden hun tanks en jeeps met opschriften versierd, zoals: Lang leve de Koningin of Lang leve Polen.

De Nederlandse huisvrouwen, zeide Walentynowicz, gingen onmiddellijk kleren wassen voor de Poolse soldaten en de mannen hielpen met kleine reparaties enz. Vele Nederlandse padvinders hielpen bij het aanbrengen van zware planken over de grote gaten die de Duitsers in de wegen gemaakt hadden, teneinde de geallieerde opmars te vertragen.

De Poolse genietroepen stonden verbaasd aan de snelheid waarmede de jongens werkten.

Toen de Polen Tilburg naderden, zag Walentynowicz de eerste Nederlander in uniform. Het was een marechaussé en zijn uniform was erg gekreukt, want gedurende de gehele bezettingstijd had hij haar verborgen gehouden maar hij droeg haar nu vol trots. De Poolse berichtengaarder ontmoette bij Hulst ook een landgenoot, nl. een ontsnapte krijgsgevangene, die gedwongen was geweest voor de Duitsers te werken. Na zijn ontvluchting was de man door Nederlanders in een hooiberg verborgen gehouden waar hem ook burgerkleren gegeven waren. Hij had nauwkeurig aantekeningen gehouden van de adressen van alle mensen die hem geholpen hadden zodat hij hen later zou kunnen belonen voor de hulp. (Aneta)

SURINAAMSE VRIJWILLIGSTERS NAAR DE OOST.

Een detachement vrijwilligsters is uit Suriname vertrokken met bestemming naar het front in de Stille Oceaan. Drie maanden geleden vertrok het eerste Surinaamse detachement van geoefende vrijwilligsters naar Engeland en sloot zich daar aan bij de bestaande organisatie. Het tweede detachement nam officieel afscheid van Suriname op het militaire sportveld van Paramaribo. Afvaardigingen van leger en vloot vormden een carré; de vrijwilligsters waren gekleed in mooie witte uniformen. Gouverneur Brons, kolonel van Oosten en Dr. de Niet — deze laatste als afgevaardigde van het Rode Kruis — namen het woord.

De Gouverneur handelde over het zware werk der vrijwilligsters. Kolonel van Oosten vroeg haar steeds de plicht te vervullen als leden van het leger, terwijl Dr. de Niet de militaire autoriteiten dankte voor hun tegemoetkoming en hulp aan het Rode Kruis. Een der leden van het corps werd geïnterviewd voor de radio. Gevraagd of het haar niet zwaar viel land en familie te verlaten, antwoordde zij: Mijn man is reeds naar Australië vertrokken als officier en als hij daar verdienstelijk werk kan verrichten, kan ik het ook. Het interview werd naar Nederland uitgezonden (Aneta).

CURAÇAO

SURINAAMSEN IN ONS RIFFORT.

Op Zondag en Maandag jl. is per vliegtuig uit Suriname gearriveerd de groep Surinaamse deelneemsters van het Rode Kruis, welke bestemd is voor uitzending naar Australië.

Als leidster van de groep reist mede Mevrouw L. Stahel—Jordi, die le luitenant is bij de stads- en landwachten in Suriname. De groep is als volgt samengesteld: Sergeant C. E. Ringeling, Sergeant M. R. Spong, Sergeant E. A. Ezechiels, brigadier E. C. Gonsen, Inf. 1e klasse C. A. Guda, Inf. 1e klasse C. Berkenveld, Inf. 1e klasse M. E. S. van Bochove, Inf. 1e klasse C. Geerlings, Inf. 1e klasse I. A. S. Harms, Inf. 1e klasse E. A. Jeem, Inf. 1e klasse E. Th. G Mastenbroek—Braams, Inf. 1e klasse O. E. Muskiet, Inf. 1e klasse J. C. van der Ziel.

Bij aankomst te Hato werd Luitenant Stahel verwelkomd door den Chef Personeel, den luitenant ter zee 1e klasse Huug A. Corsten, terwijl de adjudant-onderofficier Piet Rietkerk van de Curaçaose groep van het Rode Kruic aanwezig was en voorts nog vele Surinaamse belangstellingen.

De Surinaamse Rode Kruis groep is ondergebracht in de voormalige artillerie kazerne op het Riffort, welke hiervoor speciaal werd ingericht.

De deelneemsters kenmerken zich door opgewektheid en een goede geest, hoewel uiteraard de gedachten nog verkeren bij de zo kort geleden achtergelaten familieleden.

Binnenkort zal gezamenlijk met de Curaçaose Rode Kruis groep de grote reis naar de uiteindelijke bestemming worden aanvaard.

DE K.S.C. GAAT WANDELEN.

Op veler verzoek zal de mars voor de groten op **Zondag 26 November** toch doorgang vinden.

Start: Speelplaats bij Heilige Familiekerk tussen 14 en 14.30 uur.

Route: Achter Kerkhof, Rodeweg, Plantersrust, Juicio, Cas Chiquito, Weg rond Schottegat, Rio Canario, Santa Maria (rust), Over Hatoweg, Cas Chiquito, Plantersrust, Rodeweg in de Hoofdjoort St. Thomascollege.

Prijsuitreiking om 18 uur.

Als het regent na 13 uur gaat de mars niet door.

Geef u op vóór Donderdag 23 November as.: A. Levens, Secretaris.

WERELD NIEUWS

VERKLARINGEN VAN EISENHOWER.

Edward Kennedy seint uit Parijs.

Generaal Eisenhower heeft verklaard, dat zijn plan voor de toekomstige verrichtingen is om gestadig steeds grotere druk te oefenen langs het Westfront tot de Duitsers verpletterd zijn. Om dit te doen zijn echter grotere voorraden nodig, zeide hij. De Generaal zeide tot de verslaggevers: „Ik wens meer voorraden dan wij krijgen en ik geloof, dat de soldaat meer wenst dan hij thans en in de toekomst krijgt."

De Generaal zeide, dat de plannen zijn om de Duitsers met steeds grotere kracht te treffen, zodat de druk op hen het hevigst zal zijn op de dag, dat zij zich uiteindelijk overgeven. „Tenzij elkeen in al de landen — zowel zij aan het front als zij die thuis zitten — voortdurend aan het werk blijven en met toenemende inspanning arbeiden, zullen wij de dag van de overwinning slechts uitstellen. De grootste inspanning moet gedaan worden op de dag van de overgave. Om de vrede te verkrijgen, moeten wij als duivels vechten. Laat ons dat nu doen."

De Opperbevelhebber zag er even fit als altijd uit bij terugkeer van een inspectoe, welke hem naar alle delen van het front bracht. Hij was vooral blij met de Franse doorbraak naar de Rijn. „Geen enkele gebeurtenis heeft mij sinds lang zo zeer verheugd als de verovering van Belfort door het dappere Franse leger en het bereiken van de Rijn."

Eisenhower wilde geen voorspelling doen omtrent het einde van de oorlog en zeide, dat zijn oproep om een algehele inspanning aan het front en thuis zijn „voorschrift voor de overwinning" was. Hij zeide, dat het weer een volledige actie in de lucht bij het huidige offensief belette. Doch hij voegde hieraan toe: „Eén ding dat blijft toenemen naar mijn volle tevredenheid is de samenwerking tussen de grondstrijdkrachten, de vloten en de luchtstrijdkrachten." Hoewel Eisenhower zeide nog geen teken te zien van een Duitse instorting, merkte hij op, dat de Duitsers menselijke wezens zijn als ieder ander en dat zij uiteindelijk zullen instorten, wanneer hun strijdkrachten keer op keer falen. En de Geallieerde taak — zo zeide hij — is om de Duitsers voor steeds meer van dergelijke teleurstellingen te plaatsen. Bij het vragen van meer voorraden maakte de Generaal duidelijk, dat hij geen critiek oefende op de inspanning in de Geallieerde landen tot nu toe, doch gewoon opmerkte, dat nog meer materiaal nodig is, aangezien steeds meer soldaten in de strijd geworpen worden. „De vijand moet getroffen en bestookt worden tot hij instort. Om dit te bereiken moet iedereen begrijpen, dat het vijandelijk moreel niet gebroken is en dat de druk voortdurend moet worden opgevoerd tot zijn wil om te vechten instort" (Parijs, (AP) 21.11).

BELFORT GENOMEN.

De Britse radio zeide, dat volgens een officieel bericht uit Eisenhowerfs Hoofdkwartier „de vesting Belfort gevallen is". De uitzending werd door de CBS beluisterd. (New York, (AP) 20.11).

OTAKWA GEBOMBARDEERD.

Vooruitgeschoven hoofdkwartier op Leyte meldt:

Nederlandse Mitchells en Australische Beaufighters bombardeerden gebouwen nabij Dilli op Timor. Kittyhawks deden een aanval op Otakwa bij Timika aan de Zuidkust van Nieuw Guinea.

— **De slag** op Leyte is bijna tot stilstand gebracht door een taifoen en slechts in de lucht was er nog enige activiteit. 35 Vijandelijke jagers en jagerbommenwerpers vielen de Noordamerikaanse stellingen aan en verloren daarbij 7 toestellen. Noordamerikaanse vliegtuigen antwoordden met aanvallen op de vijandelijke verbindingswegen, opslagplaatsen en doelen aan de waterkant van Ormoc. De vliegtuigen van Vice Admiraal Jomn McCains troffen Manilla opnieuw op Zaterdag. Zij beschadigden de vliegvelden, zetten drie koopvaardijschepen in lichterlaaie en vernielden 118 Japanse vliegtuigen — grotendeels op de grond.

— **Britse troepen** zijn bijna tot de buitenwijken van Würm opgerukt, op 5½ kilometer ten Noord-Oosten van het verceverde Geilenkirchen. Men stoeg twee Duitse tegenaanvallen af.

— **De radio** van Berlijn deelde mede, dat Geallieerde troepen Sarrebourg bereikt hebben en in de straten vechten. Sarrebourg ligt op 55 kilometer ten Noord-Westen van Straatsburg en op 65 kilometer ten Oosten van Nancy.

Kennisgeving.

Er zijn nog eenige plaatsen beschikbaar voor de Bovenwinden en Bonaire, derhalve worden passagiers verzocht zich op 22 November op ons kantoor Breedestraat 39 C aan te melden.

Announcement

There is still some accommodation available for passengers travelling to the Leeward Islands and Bonaire. Please apply to our office, Breedestraat 39 C on November 22nd for reservation.

Nederland speelt leidende rol bij Europa's Wederopbouw.

Internationale Kapitalistische belangen o. a. in Nederland gevestigd.

Ondanks Duitse uitpersing voor bezettingskosten behoren de drie Lage landen nog tot de rijkste ter wereld, verklaart Paul Wohl.

Paul Wohl heeft onder bovenstaande titel een artikel geschreven in „Barron's National Business and Financial Weekly" en „De West" en is van mening, dat de Lage Landen in aanmerking komen om een leidende rol te spelen bij het herstel van de wereldhandel.

De bevrijding van Nederland, België en Luxemburg zal het vasteland van Europa wijd open stellen voor de Geallieerden.

Weinig gebieden hebben een grotere economische betekenis voor de wereld in het algemeen en voor Europa en Duitsland in het bezonder; weinig landen zijn meer geschikt om een leidende rol te spelen bij de wederopbouw of zullen met meer waarschijnlijkheid markten en distributie centra van Noordamerikaanse goederen worden.

Deze drie kleine landen, die wat hun oppervlakte betreft weinig meer dan 1% uitmaken van Europa (de Unie van Sovjet Republieken (niet mede gerekend) en slechts 4% hebben van de bevolking van dat werelddeel produceerde in 1938, 11.5% van Europas totale exporten en namen 10% van de overzeese importen op.

De transito handel was geweldig. In 1938 alleen werden in de haven van Rotterdam 24 millioen tonnen handelsgoederen gelost waarvan 17.5 millioen tonnen transitovracht waren en voor het merendeel bestemd voor Duitsland.

De hoeveelheid goederen, die Rotterdam verliet, was groter dan die welke New York passeerde (de binnenlandse scheepvaart inbegrepen.)

De voornaamste haven van België is Antwerpen; deze haven had in de jaren 1936—1937 een belangrijk gritere tonnoge van de zee-scheepvaart dan New York.

Als Rotterdam en Amsterdam eenmaal vrij zijn, zullen ze dienen als natuurlijke toegangswegen tot Midden Europa.

Het toezicht over deze havens is niet enkel belangrijk om de grote faciliteiten, maar ook omdat ze verbonden zijn met de grootste industrie-centra en wel door rivieren en kanalen, die bevaren kunnen worden door kleine zeeschepen en door de lichters, die voorraden voor de Geallieerden moeten aanvoeren.

Rivieren als de Rijn, de Maas en de Schelde, die bevaarbaar zijn door tankschepen, zijn veel betere transportverbindingen dan de vernielde spoorwegen, met hun verouderd rollend materiaal en de grotere wegen, waar vrachtauto's slechts kunnen rijden zolang ze nog brandstof in hun reservoirs hebben.

Belangrijke industrieën.

De Lage Landen beschikten over industrieën, die buitengewoon belangrijk waren voor de Duitsers en thans door de Geallieerden gebruikt kunnnen worden.

Op 4 September vroeg Generaal Eisenhower speciaal aan de Nederlanders om hun fabrieken enz., te beschermen. Ondanks krachtige pogingen van de directies en de arbeiders om de productie te vertragen onder de bezetting, moet worden opgemerkt, dat deze in sommige gevallen is toegenomen.

Vóór de oorlog produceerden Nederland en België samen bijna 45 millioen ton steenkool; beide landen waren exporteurs.

In 1935 was de productie van export cokes een derde van de Duitse.

België en Luxemburg hadden een gezamenlijke staal-productie van bijna 6.5 millioen ton; samen bezetten ze de derde plaats tussen de staal-producenten van Europa (Rusland niet medegerekend).

Hun productie van ruwijzer en ijzer-legeringen was ongeveer een derde van de Duitse.

België was op het Vasteland de vierde producent van cement.

Tot 1938 leverde dit land het meeste zink in Europa: buiten Rusland was België op één na de grootste leverancier van vlas en lijnzaad.

De Duitsers trachtten natuurlijk de productie op het bestaande peil te handhaven of zelfs nog te verhogen.

Het Albert Kanal, dat loopt van Antwerpen naar de nieuwe kolenvelden van Campine, ten Noorden van Maastricht werd door hen voltooid. Dit kanaal is de meest moderne kunstmatige waterweg van Europa.

Wat in Nederland gebruikt werd.

Met uitzondering van de grote tin smelterijen van Billiton & Co. te Rotterdam konden de indringers elk van de grote export industrieën in Nederland gebruiken.

De Duitsers kregen uit Nederland staven tin, radio- en electrische aparaten, boter, en gecondenseerde melk, verse eieren, kaas, veschillende nitraten, enz.

De Nederlandse scheepswerven zijn in werking gebleven.

Gelijke toestanden had men in België en Luxemburg, waar de mijnen, de staal- chemische- en machine- fabrieken z.a. Ougrée-Marihaye bleven produceren.

Daartegenove staat, dat door de blokkade de toevoer van grondstoffen voor de grote textiel-fabrieken practisch geheel werd afgesneden. Ook de kopersmelterijen te Antwerpen — de grootste in Europa — en de Overhelt-Lommel installatie voor de extractie van radium lagen stil.

Enige van deze bedrijven kunnen thans voor de Geallieerden werken.

Intact gebleven fabrieken.

Te oordelen naar de eerste rapporten uit bevrijd België en Luxemburg hebben de Duitsers de fabrieken, die zij konden gebruiken, min of meer intact gelaten.

Evenals in Frankrijk heeft men het meest te kampen met het tekort aan rollend materiaal.

De Duitsers sleepten motorvertuigen, lichters enz. mede en daardoor is het — transportwezen in de war.

Een leidende rol bij de wederopbouw.

Nederland, België en Luxemburg zijn bestemd een leidende rol te spelen in de Europese wederopbouw en bij het herstel van de wereld-handel.

Zij waren voorstanders van een liberale handelspolitiek in de tussen-oorlogse periode en schijnen vastbesloten te zijn te strijden tegen handel-barrières, tarieven en import restricties.

België en Luxemburg waren verbonden door een douaneovereenkomst aan het einde van de vorige oorlog. Op 5 September jl. tekenden de regeringen van Nederland, België en Luxemburg een overeenkomst waarbij tijdelijk een handels-unie gesticht werd tussen de drie landen en waarbij, alle betalingen van doaunerechten onderling werden afgeschaft."

Tegelijkertijd vond een coördinatie plaats van de nationale valuta.

Hoewel in de practijk deze douane-unie in hoofdzaak betrekking heeft op landbouw-artikelen, kan de indirecte uitwerking op de internationale handel belangrijk zijn.

Ondanks de geweldige bedragen, die Duitsland nam als „bezettingskosten" en de levering gedurende vier jaren van het grootste deel van de nationale productie tegen valse credieten in Berlijn, behoren de drie landen nog tot de rijkste ter wereld.

Sommige van de meest bekende internationale industriële concerns zijn daar gevestigd, zo als de Koninklijke Shell, Philips, Unilever en Billiton in Nederland; Sofina en Solvay in België en Arbed in Luxemburg.

Een aantal belangrijke internationale concerns zoals Chade en de Henry Ford maatschappij voor Europa zijn om belastingredenen gevestigd in Luxemburg.

In Juni van dit jaar berichtte AKU (Algemene Kunstzijde Unie N. V.,) de leidende Nederlandse kunstzijde maatschappij en Duits bezit reeds vóór deze oorlog aan haar aandeelhouders dat de productie gedurende de eerste maanden van 1944 niet verminderd was. Op de preferente aandelen werd 6 perc. uitgekeerd [illegible] de gewone 4 perc.

De grote Philips fabrieken, hadden het voor haar bevrijding eveneens druk met Duitse oorlogsorders.

Gelijke rapporten werden van andere industrieën ontvangen.

Hoewel de waarde van zulke winsten problematiek blijft in verband met de achteruitgang van het onder Berlijns toezicht staande betaalmiddel, zijn ze (de winsten) toch een aanwijzing van conomische bedrijvigheid gedurende de bezetting.

Slechts die industrieën welke niet pasten in het Duitse plan of voor welke geen grondstoffen van overzee beschikbaar waren, zoals cacao en chocolade, glas- en aardewerk, katoen en wol, kinine en niet het minst de diamant-nijverheid te Amsterdam, werden gestaakt, verbouwd of weggehaald.

Grote internationale belangen.

Enige van de voornaamste internationale kartels en handelsverenigingen hadden haar zetel in Nederland, België of Luxemburg b.v. de wereld-suikerraad in Den Haag, het internationale kunstzijde kartel in Utrecht, het internationale staalkartel in Luxemburg, het internationale spoorwegkartel en het internationale zinkbureau in Brussel.

Belgische en Nederlandse banken en beleggingsmaatschappijen hebben grote bezittingen in het buitenland.

De Parijse ondergrondse, de „métro", behoort aan de Belgische Empain groep, terwijl de Société Générale de Katanga kopermijnen beheerst en samen met de Banque de Bruxelles talrijke spoorwegen en industrieën in Afrika, Zuid-Amerika en Oost Azië.

Zelfs het kleine Luxemburg heeft belangrijke buitenlandse bezittingen zoals de Belgo-Mineira Arbed, de belangrijkste handels producent van Staal in Brazilië.

Nederland en België hebben rijke overzese bezittingen.

Vóór de oorlog had vooral Nederland een leidende rol in de koopvaardij, terwijl de KLM, de Nederlandse luchtvaartmaatschappij, regelmatige diensten had naar Zuid-Oost Azië.

In deze drie „kleine monarchieën" is het systeem van vrije onderneming even sterk als waar ook ter wereld.

Met uitzondering van België waar collectivistische neigingen kunnen leiden tot het nationaliseren van banken (geen beleggings maatschappijen), is de quaestie van staatsbezit, waarover in Engeland, Frankrijk en Italië met ernst gesproken is, niet ter sprake gebracht.

Een van de redenen hiertoe is de dappere en Vaderlandslievende houding van een aantal leidende Belgische en Nederlandse zakenlieden.

Het is een vaststaand feit, dat Alexandre Gallopin, president van de machtige Société Générale, vermoord werd door de Gestapo.

Onder 150 Nederlandse vaderlanders, die door Duitse vuurpelotons werden ter dood gebracht in de eerste twee maanden van dit jaar wegens het plegen van sabotage of „communistische sympathieën" waren 27 bekende industrieëlen en kooplieden.

Herstel van handelsbetrekkingen.

Er zijn aanwijzingen dat Noordamerikaanse firma's zich reeds klaarmaken om haar vooroorlogse handelsbetrekkingen met de drie landen te herstellen.

De auto-nijverheid zal waarschijnlijk het eerst ter plaatse zijn. Vóór de oorlog waren 90% van de vrachtauto's en de bussen in Nederland van Noordamerikaans fabrikaat. Ford had een grote fabriek te Amsterdam en General Motors had er één in Antwerpen.

Verscheidene grote Noordamerikaanse export huizen hebben het voornemen hun Europese zetel te vestigen in het douanegebied van Nederland, België en Luxemburg.

In 1938 was 21 perc. van de Nederlandse handel met het Derde Rijk.

De transito handel van- en naar Duitsland was buitengewoon belangrijk.

Toch hebben deze drie landen, die zoveel leden van de Duitse agressie, er belang bij dat Duitsland beroofd worde van zijn industriële suprematie, die de economische basis vormde van zijn herhaalde veroverings-oorlogen.

Dat de buitenlandse handel een levensbelang is voor een land als Nederland blijkt uit het feit, dat in 1938 de totale waarde van zijn export en import gelijk was aan de helft van het nationale inkomen; de buitenlandse handel was 2.453 millioen gulden en het nationale inkomen 5.120 millioen gulden.

De Franse politiek van belang.

De toekomstige houding van Nederland, België en Luxemburg ten aanzien van het Duitse vraagstuk zal in zekere zin afhankelijk zijn van de politiek van Frankrijk.

Indien Frankrijk een dynamische handelspolitiek volgt en zich afwendt van beschermende tarieven en invoerbeperkingen zou het van zijn Noordelijke buren een groter deel van de productie kunnen afnemen en zelfs een volledige of gedeeltelijke douane-unie kunnen sluiten.

Na de Eerste Wereldoorlog hebben de Franse en de Belgische regeringen een dergelijk plan ernstig bestudeerd.

De onderhandelingen mislukten omdat Frankrijk weigerde een deel van zijn beschermende rechten op te heffen.

De eerste stap is echter reeds gedaan om hechter samen te werken op economisch gebied.

Uit een onlangs uit Londen ontvangen rapport blijkt, dat Frankrijk, Groot-Britannië Nederland, België en Luxemburg overeen zijn gekomen gedurende de herstel-periode alles wat nodig is voor de leniging en voor essentiele bedrijven zonder invoerrechten toe te laten.

Het is niet onmogelijk dat dit ook zal gelden voor materialen, nodig voor de wederopbouw.

Zulke overwegingen mogen praematuur lijken in een tijd, dat legers van parachutisten neerdalen in Nederland en Hitlers toepen nog strijden tegen Noordamerikanen en Britten.

Het is echter van betekenis dat deze vraagstukken zelfs thans bekeken worden door onze Nederlandse, Belgische en Luxemburgse Geallieerden, die meer dan welke volken ook, geneigd zijn te denken in termen van staathuishoudkundige feiten enz.

ONS KONINKRIJK

WALCHEREN BEVRIJD.

Professor Mr. Pieter Sjoerd Gerbrandy zond heden een telegram aan Generaal Dwight D. Eisenhower ter gelegenheid van de totale bevrijding van Walcheren en de opheffing daarmede van de laatste Duitse hinderpaal voor de vrijmaking van het kanaal dat de haven van Antwerpen bereikbaar maakt. De Nederlandse regering bood haar hartelijke gelukwensen aan met het verzoek dat deze uiting van dankbaarheid overgebracht worde aan alle geallieerde bevelhebbers en strijdkrachten die door hun betoonde moed en volharding medegewerkt hebben aan het ten uitvoer brengen van deze zware taak.

Generaal Eisenhower dankte uit naam van alle onder zijn bevel staande troepen voor de gelukwensen die hij aan de betrokkenen heeft overgebracht. U kunt trots zijn, zo zeide hij op het belangrijke aandeel dat de Prinses Irene Brigade en de binnenlandse strijdkrachten gehad hebben in de krijgsverrichtingen op het vasteland en in de bevrijding van Uw dapper land.

15 geoefende meisjes uit West-Indië zijn nog juist op tijd in Engeland aangekomen om de laatste oefeningen van het Vrouwen Hulpcorps mee te maken vóórdat dit naar Nederland vertrekt. Het corps is in twee afdelingen gesplitst elk beschikkende over een keukenwagen met veldkeukens, rijdende cantine, ambulance, allen bemand door zeer goed geoefend personeel. Iedere afdeling is voorzien van een destilleerinrichting voor drinkwater terwijl er ook een aantal vrachtauto's toe behoren voor het vervoer van voedsel en materiaal. Het corps wordt tewerkgesteld in streken die zwaar geleden hebben om te helpen bij evacuatie of om hulp te bieden aan personen die alreeds geëvacueerd zijn. Een belangrijke taak is weggelegd voor het corps wanneer straks de naar Duitsland gedeporteerden zullen terugkeren. De werkzaamheden van het corps zullen uitgebreid worden wanneer dit noodzakelijk is door vrouwen te recruteren uit de bevrijde gebieden.

Alle leden van het corps hebben eerst in haar vrije tijd een intensieve oefening doorgemaakt alvorens zij naar het kamp ergens in Engeland werden overgebracht. Van dit kamp uit zijn zij nu kort geleden vertrokken een lange rij van vrachtauto's waarvan vele de namen van echtgenoten, verloofden of namen van geboorteplaatsen droegen. Alvorens zij vertrokken bracht Prinses Juliana een bezoek aan het corps en wees op de grote waarde van het werk dat hen te wachten staat.

DE STRIJD OP NIEUW GUINEA.

Te Hollandia is tengevolge van opgelopen verwondingen overleden sergeant majoor Singerling, behorende tot het Nederlands Binnenlands bestuur. Sergeant-majoor Singerling behoorde tot de allerbeste krachten van dit corps en wanner de volledige geschiedenis van zijn aandeel in de rimboe oorlog van Nieuw Guinea bekend gemaakt kan worden, zal zijn naam nog lang na de oorlog met ere worden genoemd.

Nu de eerste phase van hulpverlening aan de angstige bevolking van dit bevrijde deel van Nederlands Nieuw Guinea voorbij is, kan het Nederlands Indisch Binnenlands bestuur ertoe overgaan de streek langzamerhand weer tot normale staathuishoudkundig toestanden terug te brengen.

Het Binnenlands Bestuur is erin geslaagd een ruilhandelsysteem op te bouwen voor de uitwisseling van producten uit de verschillende nederzettingen.

Voor de oorlog bestond dit door de slechte verbindingen niet. Merauke biedt gedroogde vis aan voor gebruik aan de Noordkust, terwijl de streken aan de Noordkust copra, sago en hars aanbieden voor gebruik in die streken die nog gevolgen ondervinden van de Japanse bezetting.

De Nederlandse autoriteiten hopen dit verkeer levendig te kunnen houden door gebruik te maken van de door de geallieerden verbeterde wegen, zowel te land als te water en van het luchtverkeer, welke alle gebruikt werden voor het vervoer en de bevoorrading van de troepen.

Op sommige plaatsen in het bevrijde gebied, beginnen de tuinen hun eerste oogst te geven sedert de Japanners verdreven werden. Er is rijst aangeplant voor eigen gebruik en de visvangst is weer begonnen. De visserij is een van de voornaamste middelen van bestaan voor de bevolking en deze was geheel stilgelegd, daar de Japanners alle vissersboten en kano's in beslag hadden genomen.

Weken lang deden op het hoofdkwartier van het Nederlands Indisch Binnenlands Bestuur, verhalen de ronde over een Japanse vrouwelijke soldaat, die de leidster scheen te zijn van een niet onaanzienlijke groep Japanners, die van hun landgenoten waren afgesneden en zich nu al vechtende een weg baanden door vijandelijk gebied. Met verbluffende bekwaamheid in de guerrilla oorlog en zelf uitmuntende door de kracht en de juistheid waarmee zij handgranaten kon werpen, wist zij de mannen door het oerwoud te leiden. De patrouilles die zelf bijna geheel uit inheemsen bestaan, hebben na veel navragen bij de papoea's kunnen vaststellen, dat deze vrouw in het geheel geen Japanse is, maar een specimen van een zeer zeldzaam voorkomende albino-Papoea vrouw, die zich bij de Japanners heeft aangesloten. (Aneta)

KOOSJE VAN DE RIMBOE.

Een 18-jarige meisje, guerilla strijdster, die 2½ jaar lang de gevaren van de rimboe doorstaan heeft zonder ook maar één dag ziek te zijn of ook maar een schrammetje op te lopen, ligt thans met een gebroken enkel, opgedaan bij een danspartijtje in het hospitaal te Hollandia. Costafina Nahoeway, bijgenaamd Koosje, bracht de gehele bezettingstijd in de wildernis van Nieuw Guinea op het Vogelkop schiereiland door in de buurt van Manokwari. Koosje is de dochter van een gepensioneerd onderofficier van het Nederlands Indische leger en is een zwartharige donkerogige Indische schoonheid.

Zij was bij haar oom en tante te Manokwari, toen in April '42 de Japanners kwamen en zij het binnenland invluchtten. Zij voegden zich bij een groep soldaten die onder bevel stonden van een Nederlandsen kapitein. Toen die gevangen genomen werd, nam een sergeant het bevel over en besloot een guerillastrijd tegen de Japanners te blijven voeren. Koosje is van de 26 overlevenden van een groep van 53 man, waaruit de groep oorspronkelijk bestond, nl. 50 man behorende tot het Nederlands Indische leger en Koosje en haar familie.

De uitgesproken leidersqualiteiten van den kapitein en later van den sergeant hielden met het goede humeur van Koosje er de moed in; ook toen zij hun aantal meer en meer zagen verminderen tijdens hun strijd tegen de Japanners en tegen de tropische ziekten.

De guerilla's aten wilde varkens en groenten, die zij zelf plantten van zaden die zij van bevriende papoea's kregen. De Japanners ontdekten hen en zij moesten vluchten. Daar zij niet in staat waren voedsel in het oerwoud te vinden, leefden zij enige tijd van voorraden aan de Japanners ontstolen, terwijl ook vriendelijk gezinde papoea's hun karig voedsel met hen deelden. Soms was het rantsoen erg mager en kon Koosje, op wie de zorg voor het eten rustte, hun alleen gekookte boombladeren aanbieden. Zij lieten de moed echter niet zakken en zongen vrolijke liedjes bij het kampvuur en woonden de godsdienstoefening bij die door den sergeant iedere Zondag gehouden werden.

Wij verloren nooit het vertrouwen in God, zeide Koosje en wij zwoeren dat wij ons nooit aan de Japanners zouden overgeven. Liever wilden wij sterven. Eens werd het guerilla kamp door de Japanners aangevallen en was Koosje gedurende 4 dagen gescheiden van haar metgezellen. Gelukkig ontmoette zij enkele papoea's, die haar naar de overgeblevenen terug brachten. Zij hadden alles verloren wat zij nog bezaten, alleen één naald had Koosje kunnen redden, waarmee zij de kleren van de soldaten verstelde en die de enige herinnering is aan die sombere jaren.

De kleine groep liep dagenlang door de stromende regen, zonder eten; zij waren gedwongen het vieze moeraswater te drinken en sliepen op een laag boombladeren op de doorweekte grond. Bijna werden zij nog ontdekt door een Japanse patrouille die vlak langs hun schuilplaats passeerde. Koosje besloot toen te leren schieten; maar tot haar grote spijt heeft zij nooit de gelegenheid gehad haar schietkunst in practijk te brengen. Hoe ongelooflijk het ook moge klinken, maar Koosje was de enige die niet door een of andere tropische ziekte werd aangetast. Alle anderen kregen lelijke zweren door verwaarloosde schrammen van scherpe dorens; zelfs kogelwonden konden alleen maar behandeld worden door ze met gekookte bladeren van een bepaalde plant te bedekken, die klaarblijkelijk genezende werking had, want medicijnen hadden zij in het geheel niet. Eerst nadat de groep gered was, raakte Koosje „gewond". Na een korte rust wilde zij haar terugkeer tot de beschaafde wereld vieren door een dansje te doen waarbij zij haar enkel verstuikte. Op de vraag wat zij nu ging doen, als zij uit het hospitaal kwam, trok zij een gezicht en zei: Ik word chef van de keuken in het hospitaal. Van koken in de rimboe had zij genoeg. (Aneta)